

Dr. Fekete-Lupcsa Anita
bíróügyi titkár
Fehérgyarmati Járásbíróság

Az Európai Fizetési Meghagyásos eljárás

Az egységes európai fizetési meghagyásos eljárásrend előkészítése 1999-ben kezdődött. Az Európai Unió a pénzkövetelések érvényesítésére egy egyszerű és gyors szabályozást kívánt kialakítani.

Az Európai Unió Tanácsa és Bizottsága új jogszabályokat kezdett el kidolgozni, és a munka eredményeként 2002-ben elfogadták az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló Zöld Könyvet. A Zöld Könyv alapján konzultáció indult az európai fizetési meghagyásos eljárás céljairól és jellemzőiről. A jogalkotó célja az volt, hogy az Európai Unión belül a pénzkövetelések egyszerű, gyors, költségtakarékos és hatékony érvényesítési módját megteremtse.

A konzultáció eredményeként az Európai Parlament és Tanács 2006. december 12. napján elfogadta az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Rendeletet (a továbbiakban: EU Fmh-R.), amelyet Magyarország is magára nézve kötelezőnek ismert el.

A Rendelet, mint az Unió jog másodlagos forrása, általános hatályú közösségi norma, ami az azt elismerő tagállamokban közvetlenül alkalmazható és általános hatályú. A közvetlen alkalmazhatóság azt jelenti, hogy a rendeletet a tagállamoknak nem kell saját jogi aktsussal hatályba léptetniük, az átültetés nélkül az egyes tagállami jogrendszerek részévé válik.

Az utóbbi évtizedekben az Európai Unió jogalkotása számos paradigmaváltáson ment keresztül. A szabályozás a klasszikus nemzetközi polgári eljárásjogi témákról kizárólag a nemzeti jogok terebélyesítésére terelődött.

Az EU Fmh-R. nemcsak egy – egy eljárásjogi intézményt, hanem a teljes eljárást szabályozta. Célja az eljárások egyszerűsítése, gyorsítása és a költségek csökkentése volt, a polgári ügyek bizonyos kategóriáiban, eltörölte a végrehajtható nyilvánítási eljárást az Európai Unió másik tagállamában hozott határozatok végrehajtása terén.

Az Európai fizetési meghagyásról szóló rendelet elfogadása után nem sokkal elfogadták a kis értékű követelések európai eljárásáról szóló 861/2007/EK (2007. július 1.) rendeletet.

Ezen rendeletek célja, hogy a hitelezői jogok határon átnyúló elismerésének és érvényesítésének egyszerűsítése és gyorsítása révén hozzájáruljanak az egységes piac megvalósításához az Európai Unióban.

A célok mögött, a határokon átnyúló eljárásban számos probléma jelentkezett pl.: fordítási és tolmácsolási költségek, utazási költségek, kézbesítés költségei és időigénye és a végrehajtás bonyolultabb volta.

A közösségi jogalkotó az egyszerűsítést és a gyorsítást azzal igyekszik elérni, hogy mind a bírósághoz (Magyarországon a közjegyzőhöz, Svédországban a Végrehajtó Szolgálathoz) benyújtandó, mind az általa kibocsátott iratokat kötelezően alkalmazandó és az EU összes hivatalos nyelvén elérhető formanyomtatványokat határoz meg, amelyeken a változó szöveges részeket egységes kódok helyettesítik és ezáltal teljességgel formalizált eljárásban mellőzhető az iratok fordítása.

A tagállamok igazságszolgáltatási rendszere és nemzetközi eljárásjoga annyira eltérő, hogy a Bizottság a tagállamok igazságszolgáltatási rendszerének és nemzeti polgári eljárásjogának a harmonizálására nem vállalkozott.

A fentiekre tekintettel az európai fizetési meghagyásos eljárás *alternatív* igényérvényesítési lehetőségként áll azon jogosult rendelkezésére, akinek jogában áll a nemzeti jogban előírt eljárást igénybe venni.¹ Az olyan eljárási kérdésekben, amelyekről a rendelet kifejezetten nem rendelkezik a *szubszidiaritás elve* alapján a nemzeti jogot kell alkalmazni.

Magyarországon az EU Fmh-R. 5. cikkének 3. pontjával és a 26. cikkével összhangban a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (továbbiakban: *Fmhtv.*) 59. §. (1) bekezdése szerint: az európai fizetési meghagyás kibocsátására a *közjegyző rendelkezik hatáskörrel* és – amennyiben a rendelet eltérően nem rendelkezik – az eljárásra az *Fmhtv-t*, háttérjogszabályként pedig a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt (a továbbiakban: *Pp.*) kell megfelelően alkalmazni. Ahol ez a rendelet bíróságot említ, ott ezen közjegyzőt kell értenünk.

¹ EU Fmh-R. pream. (10) bekezdés

Az Európai fizetési meghagyással érvényesíthető követelések köre, a rendelet területi, tárgyi és időbeli hatálya

Területi hatály:

A Dán Királyság az EU Fmh-R. megalkotása során élt az opt out jogával, és ezért nem vett részt a rendelet elfogadásában, azaz rá nézve nem kötelező és nem alkalmazható. Mindezekre tekintettel a rendelet alkalmazása során Dánia nem minősül tagállamnak és úgy kell tekinteni, mint az EU-n kívüli harmadik államot. *Ez azt jelenti, hogy senki sem fordulhat dán bírósághoz európai fizetési meghagyás kibocsátása iránt és európai fizetési meghagyás Dániában nem hajtható végre.*

Tárgyi hatály:

Az EU Fmh-R. alkalmazásának a feltétele az, hogy az ügy határon átnyúló jelleggel bírjon, azaz *határon átnyúló polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni.*

Határon átnyúló jellegűnek akkor minősül az ügy, ha legalább az egyik fél a bíróság (hatóság) székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban rendelkezik állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel.² A felek állandó lakóhelyét és tartózkodási helyét az európai fizetési meghagyás kibocsátására irányuló kérelem benyújtásakor értékelik.³

Példa:

Német bíróság, török jogosult és német kötelezett esetén az ügy nem minősül határon (EU-s belső határon) átnyúló jellegűnek, mert a kötelezett a bírósággal azonos tagállamban lakik, a jogosult pedig eltérő államban, de nem a tagállamban rendelkezik lakóhellyel. Ugyanezen ügynél maradván egy francia lakos kötelezett esetén már határon átnyúlónak minősül. Nem szükséges az, hogy a felek egyike a bíróság tagállamában rendelkezzen lakóhellyel, mert az ügy tárgya olyan követelés is lehet, ahol egy harmadik tagállam bírósága rendelkezik hatáskörrel, nem pedig a felek valamelyikének lakóhelye szerinti állam bírósága.

Azaz a határon átnyúló jelleg tekintetében csak a bíróságtól (hatóságtól) eltérő tagállamban történő lakás illetve tartózkodás releváns. Mindez a magyar közjegyző szempontjából azt

² EU Fmh-R. 3. cikk (1) bekezdés

³ EU Fmh-R. 3. cikk (3) bekezdés

jelenti, hogy Magyarországi vagy harmadik állambeli lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező jogosult magyarországi kötelezett ellen kizárólag magyar fizetési meghagyásos eljárást indíthat.

Az Európai Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a „*polgári és kereskedelmi ügyek*” kifejezést olyan önálló fogalomként kell meghatározni, amelynek alapját a vonatkozó közösségi szabályozás céljai és felépítése valamint a nemzeti jogrendszerek alapelvei, mint egész jelenti. ⁴

A bíróság álláspontja szerint annak mérlegelésekor, hogy az adott jogvita polgári vagy kereskedelmi jogvitának minősül-e két tényezőt kell vizsgálni:

- jogvita tárgyát és

- az érintett felek közötti viszony természetét.

A Bíróság különösen a hatósági intézkedésekkel kapcsolatban határozott úgy, hogy nem minősül „polgári és kereskedelmi,„ügynek egy hatóság és egy magánszemély között fennálló jogvita, amelyben a hatóság közhatalom gyakorlás közben cselekedett.

A Bíróságnak az *Eurocontrol-ügyben* az volt az álláspontja, hogy magánféllel szemben a nemzetközi szerződés által létrehozott hatóság a berendezéseinek és szolgáltatásainak igénybevételéért járó díj iránti követelése nem minősül polgári és kereskedelmi ügynek, ha az igénybevétel kötelező volt és a díjak megállapítása egyoldalúan történt.

A *Rüffer ügyben*⁵ a Bíróság úgy határozott, hogy szintén nem minősül polgári és kereskedelmi ügynek a hatóság azon követelése, amely azért perelte be a hajótulajdonost, hogy megtéríttesse egy ütközés során ronccsá vált hajó eltávolítása következtében felmerült költségeket.

A Bíróság a *Sonntag-ügyben*⁶ viszont úgy ítélte meg, hogy a bűncselekmény által okozott személyi sérülésből eredő kár megtérítéséért indított polgári jogi keresetek polgári jogi természetűek.

Az Fmhtv-hez hasonlóan az EU Fmh-R. tárgyi hatálya a lejárt pénzkövetelésekre terjed ki. ⁷

⁴ C-29/76. sz. LTULufttransportunternehmen GmbH&Co KG kontra Eurocontrol ügyben hozott ítélet [EBHT 1976., 1541 o.]

⁵ C-814/79. sz. Hollandia kontra Rüffer ügyben hozott ítélet [EBHT 1980., 3807 o.]

⁶ C-172/91. sz. Sonntag ügyben hozott ítélet [EBHT 1993. I-1963 o.]

⁷ EU Fmh-R. 4. cikk

Nem alkalmazható a rendelet:⁸

- közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítése igények iránt,
- házassági vagyoni jogon alapuló igények,
- végrendeleten és egyéb öröklési jogviszonyon alapuló igények,
- csődeljárás vagy felszámolási eljárás körébe tartozó igények,
- szociális biztonsággal összefüggő igények,
- szerződésen kívüli kötelemből eredő követelések megtérítése iránt.

Nem zárja ki viszont az EU Fmh-R. a hatálya alól a szerződésen kívüli követeléseket, ha azok a felek közötti megállapodás tárgyát képezték, illetve tartozás elismerés esetén vagy azok egy közös tulajdonból eredő számszerűsített tartozás kiegyenlítésére szolgálnak.

Időbeli hatály:

Az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló rendelet 2008. december 12. óta valamennyi olyan tagállamban alkalmazandó amelyre nézve a rendelet kötelező - *kivéve a 28.cikket: A kézbesítési költségekre és végrehajtására vonatkozó tájékoztatás, a 29.cikket: A joghatóságra, felülvizsgálati eljárásokra, kommunikációs eszközökre és nyelvekre vonatkozó tájékoztatás, a 30. cikket: A mellékletek módosítása és a 31. Cikket: Bizottság, amelyeket 2008. június 12. napjától kell alkalmazni.*

Maga az eljárás csak a fenti időpont óta áll a rendelkezésre, de az európai fizetési meghagyásos eljárás azokban a vitákban is igénybe vehető, amikor a vita alapjául szolgáló eseményre 2008. december 12. előtt került sor, feltéve, ha a követelésre irányadó elévülési idő a megkeresett bíróság joga szerint még nem járt el.

Az 1896/2006/EK rendeletet alkalmazásában a következő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

1. "*származási tagállam*": az a tagállam, amelyben az európai fizetési meghagyást kibocsátották;
2. "*végrehajtás szerinti tagállam*": az a tagállam, amelyben az európai fizetési meghagyás végrehajtását kérik;
3. "*bíróság*": bármely hatóság, amely a tagállamban az európai fizetési meghagyás vagy bármely más, ahhoz kapcsolódó ügy tekintetében hatáskörrel rendelkezik;

⁸ EU Fmh-R. 2. cikk (2) bekezdés

4. "származási bíróság": az a bíróság, amely az európai fizetési meghagyást kibocsátja.

Ezen rendelet lehetővé teszi a hitelezők számára, hogy egységes eljárás alapján és egységesített formanyomtatványok használatával hajtsák be a nem vitatott polgári és kereskedelmi ügyekkel kapcsolatos követeléseiket. A rendelet Dánia kivételével az Európai Unió minden tagállamára vonatkozik. A rendelet hét formanyomtatványról rendelkezik, amelyeket a 2012. október 4-i 936/2012. EU bizottsági rendelet új formanyomtatványokkal váltott fel, melyek a következők:

- „A” formanyomtatvány: Európai fizetési meghagyás iránti kérelem,
- „B” formanyomtatvány: A bíróság felhívása a jogosulthoz az európai fizetési meghagyás iránti kérelem kiegészítésére és/vagy kijavítására (hiánypótlás),
- „C” formanyomtatvány: A bíróság javaslata a jogosult részére az európai fizetési meghagyás iránti kérelem módosítására,
- „D” formanyomtatvány: Határozat az európai fizetési meghagyás iránti kérelem elutasításáról,
- „E” formanyomtatvány: Európai fizetési meghagyás,
- „F” formanyomtatvány: Ellentmondás európai fizetési meghagyással szemben,
- „G” formanyomtatvány: Végrehajthatóvá nyilvánítás.

A formanyomtatványok az [Európai Igazságügyi Portálon](https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order_forms-156-hu.do) https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order_forms-156-hu.do webcímen érhetők el, ingyenesen.⁹ A formanyomtatványokhoz kitöltési útmutató is található, amely segítséget nyújt a rendelet által megkövetelt adatok pontos kitöltéséhez.

Joghatóság

A joghatóság kérdését, vagyis azt, hogy az eljárásra melyik tagállam bírósága (hatósága) rendelkezik hatáskörrel illetve illetékességgel elsősorban a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet (Brüsszel-I. rendelet) 2–26. cikke és az EU Fmh-R. 6. cikkének (2) bekezdése szerint kell vizsgálni. Az általános joghatósági szabályok szerint az európai fizetési meghagyásos eljárásban az adós lakóhelye (székhelye, szokásos tartózkodási helye szerinti) bíróság (hatóság) jár el. A rendelet nem érinti azokat az egyezményeket, amelyeknek a tagállamok részesei, és amelyek egyes különös jogterületeken a joghatóságot szabályozzák.

⁹ www.ec.europa.eu

A nemzetközi fuvarozási szerződésből eredő jogvitát a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződés (CMR) szabályozza, ezért annak a kérdésnek az eldöntésénél, hogy a magyar bíróság joghatósága kizárt-e, a CMR 31. § (1) bekezdésének rendelkezését kell alkalmazni (BDT2015. 3260.)

A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (a továbbiakban: Nmtvr.) 55–62/H. §-a általában csak annyiban alkalmazandó, amennyiben a kötelezett nem rendelkezik – Dániát is beleértve – az EU valamely tagállamában lakóhellyel.

A közjegyző csak a kizárt (más EU-tagállam hatóságainak fenntartott kizárólagos) joghatósági esetekben utasítja el a kérelmet.

Hatáskör, illetékesség

Abban a kérdésben, hogy melyik szerv jogosult lefolytatni az európai fizetési meghagyásos eljárást, a közösségi jogalkotó nem köti meg a tagállamok kezét. Azaz az EU Fmh-R. 5. cikkének 3. pontja szerint a rendelet alkalmazása során a *bíróság fogalma alatt* bármely olyan hatóságot érteni kell, amely a tagállamban az európai fizetési meghagyás és az ahhoz kapcsolódó ügyben hatáskörrel rendelkezik.

Magyarországon az Fmhtv. 59. §. (1) bekezdése az európai fizetési meghagyás kibocsátásának hatáskörét a *közjegyzőre* telepíti. Az Fmhtv. területi hatálya alapján pedig csak a Magyarországon folyó eljárások tekintetében van közjegyzői hatáskörben az európai fizetési meghagyásos eljárás.

Magyarországon 2010. június 1. napjától került közjegyzői hatáskörbe a fizetési meghagyásos eljárás.

Az EU Fmh-R. 26. cikke szerint minden olyan eljárási kérdésben, amelyről az EU Fmh-R. kifejezetten nem rendelkezik, a nemzeti jogot kell alkalmazni. Ezen felhatalmazás alapján az Fmhtv. 59. §-ának (1) bekezdése az európai fizetési meghagyásos eljárásra is az Fmhtv. szabályait rendeli alkalmazni az 59. §-ban foglalt eltérésekkel.

Az európai fizetési meghagyásos eljárásban is minden közjegyzőnek ugyanúgy az egész ország területére kiterjed az illetékességi területe, illetékességi kikötésnek pedig nincs helye.¹⁰

¹⁰ Fmhtv. 8. §.

Európai Fizetési meghagyásos eljárás – kis értékű követelések európai eljárása

Ha a követelés (költések és kamatok nélkül) nem haladja meg a 2.000.- Euro-t, akkor mind az Európai fizetési meghagyásos eljárásnak, mind a kis értékű követelések európai eljárásának 861/2007/EK rendelet alkalmazása is szóba jöhet. Ha azonban valószínűnek mutatkozik, hogy a kötelezett a követelést vitatni fogja, akkor célszerű a kis értékű követelések európai eljárását megindítani, mert az európai fizetési meghagyás kibocsátását a kötelezett ellentmondása megakadályozhatja.¹¹

Ha a követelés (költések és kamatok nélkül) a 2.000.- Euro-t meghaladja, akkor amennyiben az alkalmazás feltételei megvalósulnak, akkor csak az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló rendelet alkalmazható.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás

Az EU Fmh-R. 7. cikkének (5) és 16. cikkének (4) bekezdése a papír alapú beadványok mellett a származási tagállam nemzeti jogára bízva, hogy más típusú (elektronikus beadványokat) elfogad-e.¹² E körbe tartozik a telefaxon és az e-mail útján benyújtott kérelem.

A kérelmet a *kérelmező* vagy annak *jogi képviselője* is benyújthatja.

Az Fmhtv. 59. §. (10) bekezdése szerint: Az európai fizetési meghagyásos eljárásban a beadványokat kizárólag papír alapon írásban a közjegyzőnél lehet előterjeszteni.

A kérelmet *bármelyik közjegyzőnél* elő lehet terjeszteni.

Mindezekre tekintettel az európai fizetési meghagyásos eljárásban *kizárólag papír alapú beadványok alkalmazhatóak.*

Az európai fizetési meghagyás iránti kérelmet az **"A" formanyomtatványon** kell benyújtani.

A formanyomtatványt azon bíróság (Magyarországon a közjegyző) által elfogadott *nyelven* vagy *nyelvek* egyikén kell kitölteni, *amelyhez fordulnak*. Magyar közjegyzőhöz történő benyújtás esetén magyar nyelven mindenképpen ki kell tölteni a formanyomtatványt, emellett pedig a kötelezett lakóhelye vagy székhelye szerinti tagállam hivatalos nyelvén

¹¹ Hivatalos Lap L 199, 2007.07.31.

¹² EU Fmh-R. 7. cikkének (5) és 16. cikkének (4) bekezdés

kitöltött kérelem benyújtása is indokolt, mivel a kérelem másolatát a közjegyzőnek meg kell küldenie a kötelezett részére. Az Európai Igazságügyi Atlasz weboldal segít a fordításban is, mivel az „A” formanyomtatvány megnyitása előtt ki kell választani azt a tagállamot, amely az európai fizetési meghagyás során eljár. A fordítás a kérelem kitöltése után a formanyomtatvány alján található „Formanyomtatvány lefordítása” felirat alatti ikon segítségével készíthető el. A nyomtatványokat mindkét nyelven 2 példányban célszerű benyújtani.

A kérelem kötelező tartalmi elemei:¹³

- a felek és adott esetben képviselőik neve és címe, valamint azon bíróságé, amelyhez a kérelmet benyújtották;
- a követelés összege, beleértve a főkövetelést, valamint adott esetben a kamatot, a kötbért és a költségeket;
- amennyiben a követelésre kamatot kérnek, a kamatláb és az időszak, amelyre a kamatot kérték, kivéve, ha a származási tagállam joga szerint a főkövetelés után automatikusan törvényes kamatot számolnak fel;
- a jogalap, beleértve a követelés, és adott esetben a kért kamat alapjául szolgáló körülmények ismertetését;
- a követelést alátámasztó bizonyítékok ismertetése;
- a joghatóság megalapozása;
- az ügy határokon átnyúló természete a 3. cikk értelmében.

A kérelemben a jogosultnak ki kell jelentenie, hogy legjobb tudomása és meggyőződése szerint az adott tájékoztatás megfelel a valóságnak, valamint hogy tudomásul veszi, hogy bármely szándékoltan valótlan nyilatkozat a származási tagállam joga szerinti megfelelő szankciókat vonhatja maga után. A jogosult a kérelemhez csatolt függelékben jelezheti a bíróság számára, hogy a kötelezett általi ellentmondás esetén nem kívánja a polgári peres eljárásra való áttérést a 17. cikk alapján. Ez nem akadályozza a jogosultat abban, hogy erről a bíróságot a későbbiekben, de mindenképpen legkésőbb a fizetési meghagyás kibocsátása előtt tájékoztassa. A kérelmet papíron vagy bármely más, a származási tagállam által elfogadott és a származási bíróság rendelkezésére álló kommunikációs eszközön keresztül – beleértve az elektronikus formát is – kell benyújtani. A jogosultnak vagy adott esetben

¹³ EU Fmh-R. 7. cikk (2) bekezdés

képviselőjének alá kell írnia a kérelmet. Amennyiben a kérelmet elektronikus formában nyújtják be, azt az elektronikus aláírásra vonatkozó közösségi keretfeltételekről szóló, 1999. december 13-i 1999/93/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv cikkének 2. pontjával összhangban kell aláírni. Az aláírást – további követelmények támasztása nélkül – el kell ismerni a származási tagállamban. Nem kötelező azonban az ilyen elektronikus aláírás használata, ha a származási tagállam bíróságain (közjegyzőnél) rendelkezésre áll olyan egyéb elektronikus kommunikációs rendszer, amely egy meghatározott, előzetesen nyilvántartásba vett, hitelesített felhasználói csoport részére hozzáférhető, és lehetővé teszi ezen felhasználók azonosítását biztonságos módon. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az ilyen kommunikációs rendszerekről.

A kérelem vizsgálata során a rendelet alábbi szövegének „*whether the claim appears to be founded*” magyar fordítását „*kérelem megalapozottnak tűnik-e*”, azaz a kérelem logikai következetlenségének alapján történő szűrést feltételez.

Így a kérelem *formai vizsgálata* során a kérelem aaptalanságának magából a kérelemből ki kell tűnni. Az *alaki vizsgálat* során pedig vizsgálni kell, hogy az adott ügyben a rendelet alkalmazható-e (tárgyi hatály, ügy határon átnyúló jellege), más tagállamnak nincs-e kizárólagos joghatósága, a pénzkövetelés lejárt-e, a kérelem formanyomtatvány megfelelően van- e kitöltve.

Az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti meghagyás hiányos:¹⁴

- ha a kérelmet nem az EU Fmh-R. I. melléklete szerinti „A” formanyomtatványon nyújtották be,
- nem tartalmazza az EU Fmh-R. 7. cikkének (2) bekezdésében foglalt adatokat,
- a kérelemben a jogosult nem jelenti ki, hogy legjobb tudomása és meggyőződése szerint az adott tájékoztatás megfelel a valóságnak, valamint hogy tudomásul veszi, hogy bármely szándékoltan valótlan nyilatkozat a származási tagállam joga szerinti megfelelő szankciót vonja maga után,
- a kérelmet a jogosult nem papír alapon adta be,

¹⁴ EU Fmh-R. 7. cikk

- a kérelem a nemzeti jogra tekintettel egyéb okból hiányos, hibás.

Az EU Fmh-R. 9. cikke rendelkezik a magyar hiánypótlás intézményéhez hasonlóan rendelkezik a kérelem kiegészítéséről illetve kijavításáról. Azaz, ha a kérelem nem felel meg 7. cikkben meghatározott követelményeknek, a kérelem „kiegészítését illetve kijavítását”¹⁵ a „**B**” *formanyomtatványon* lehet előterjeszteni.

A EU Fmh-R. 25. cikke csak az európai fizetési meghagyásos eljárást indító féllel szembeni hátrányos megkülönböztetést tiltja, így az *eljárás díj megfizetésének* elmulasztását is a nemzeti jog szabályai szerint kell szankcionálni. Az eljárási díj (illeték) meg nem fizetése esetén hiánypótlásra (kiegészítésre, kijavításra) kell felhívni a jogosultat és ennek elmulasztása esetén elutasításnak van helye.

Ha azonban a bíróság (közjegyző) úgy ítéli meg, hogy a kérelem csak részben megalapozott, csak a kérelem egy része tekintetében teljesíthető, akkor a meghatározott a jogosultat a „**C**” *formanyomtatvánnyal* hívja fel, hogy kérelmét a bíróság által megállapított tőkeösszeg *módosítására*.¹⁶ Ha ezen módosítását a jogosult elfogadja, akkor az európai fizetési meghagyás a módosított összegben lesz kibocsátható és a nemzeti eljárásban érvényesíthető. Amennyiben a jogosult a közjegyző javaslatára nem válaszol vagy nem fogadja el, akkor az európai fizetési meghagyás iránti kérelme elutasításra kerül.

A kérelem elutasítása a „**D**” *formanyomtatvány* felhasználásával történik.

A rendelet 11. cikkének (1) bekezdése szerint a közjegyző az alábbi esetekben utasíthatja el a kérelmet:¹⁷

- ügy tárgya nem tartozik az EU Fmh-R. hatálya alá,
- ügy nem minősül határon átnyúló jellegűnek,
- ügy tárgya nem pénzkövetelés,
- az érvényesített pénzkövetelés a kérelem beadásakor még nem járt le,
- a magyar közjegyző joghatósága kizárt,
- az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem hiányos,
- ha a követelés alaptalan,

¹⁵ EU Fmh-R. 9. cikk

¹⁶ EU Fmh-R. 10. cikk

¹⁷ EU Fmh-R. 11. cikk

- ha a jogosult a közjegyző által meghatározott határidőben nem teljesíti a hiánypótlási (kijavítási, kiegészítési) kötelezettségét,
- ha a bíróság (közjegyző) által meghatározott határidőben nem küldi meg válaszát a kérelem módosítása tárgyában vagy elutasítja a közjegyző javaslatát.

A jogosultat tájékoztatni kell az elutasítás indokairól.

Eltérés a magyar eljáráshoz képest, hogy a kérelmet elutasító végzés ellen nincs helye fellebbezésnek¹⁸, azonban a (3) bekezdés és az Fmhtv. 59. §. (4) bekezdése értelmében a jogosult a kérelmét újra beadhatja vagy a magyar fizetési meghagyás kibocsátását is kérheti illetőleg a bíróságnál keresetet indíthat.

A közjegyzőnek az európai fizetési meghagyást a magyar törvények szerint kell kibocsátani, *amennyiben a kérelem vizsgálata nem végződik elutasítással.*

Az ügy áttételére nincs mód, hiszen ha a követelés nem tartozik a rendelet hatálya alá, akkor a kérelmet el kell utasítani, egyéb esetben a közjegyzői hatáskör megalapozott, az Fmhtv. 8. §-a miatt az illetékeség kérdése nem merülhet fel.

Eljárásunkhoz képest viszont eltérő, hogy a bíróság (közjegyző) „a lehető leghamarabb módon” a kérelem benyújtását követő 30 napon belül európai fizetési meghagyást bocsát ki,¹⁹ amelybe nem számít be a jogosult által a kérelem kiegészítésére, kijavítására, módosítása céljából felhasznált idő.

A bíróság (közjegyző) az európai fizetési meghagyást papír alapon bocsátja ki, az „**E**” *formanyomtatvány* kitöltésével.

Az európai fizetési meghagyással mindig fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a kötelezett helyzetét megkönnyítő meghagyáshoz mellékelni kell az „**F**” *jelű ellentmondás formanyomtatványt.*

Kézbesítés

A kézbesítést illetően az EU Fmh-R. 13-15. cikke tartalmaz rendelkezést. Ha az iratokat *belföldön kell kézbesíteni*, a kézbesítésre az Fmhtv., a Pp., valamint a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit, *másik tagállamba történő kézbesítés* esetén pedig a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkezelés), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon

¹⁸ EU Fmh-R. 11. cikkének (2) bekezdése

¹⁹ EU Fmh-R. 12. cikkének (1) bekezdése

kívül helyezéséről szóló 1393/2007/EK rendeletet (továbbiakban: Eukbr) kell alkalmazni. Amennyiben *harmadik tagállamba kell kézbesíteni* az iratot, akkor arra nézve a vonatkozó nemzetközi egyezményt kell alkalmazni, ennek hiányában a viszonzossági gyakorlat szerint kell eljárni. Az Fmhtv. 59. § (3) bekezdése szerint az európai fizetési meghagyásos eljárásban kézbesítési megbízottat nem kell megjelölni és mivel nincs második ellentmondási lehetőség, így a fizetési meghagyás végrehajtói kézbesítésének sincs helye.

Az Fmhtv. 59. §-ának (10) bekezdése értelmében a MOKK rendszerére vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók, valamint hogy az iratokat a közjegyző mindig papír alapon állítja elő, ezáltal a kézbesítési feladatok a közjegyzőre hárulnak. A kézbesítés postai úton történik vagy az Igazságügyi Minisztériumon keresztül.

Az EU Fmh-R. (13-15. cikke) szerint általában kétfajta kézbesítésre van lehetőség:

- kézbesítés a kötelezett általi átvétel igazolásával (13. cikk),
- kézbesítés a kötelezett általi átvétel igazolása nélkül (14. cikk). A kézbesítés ezen módja, csak akkor vehető igénybe, ha a kötelezett címe teljes bizonyossággal ismert és e körben kizárt bármiféle fiktív kézbesítés (pl.: ügyszégen keresztül kézbesítés).

Mindkettő alkalmazható a kötelezett képviselője tekintetében is.

Ellentmondás, perré alakulás

A magyar eljáráshoz hasonlóan az európai fizetési meghagyással szemben is ellentmondásnak van helye. A bíróság (közjegyző) a meghagyással egyúttal megküldi a kötelezettnek az ellentmondás benyújtására alkalmas formanyomtatványt is. Az ellentmondást az „F” formanyomtatványon kell a származási bíróságnál (eljáró közjegyzőnél) papír alapon előterjeszteni.²⁰

A kötelezettnek az ellentmondás megküldésére (a postára adásra) a meghagyás kézbesítésétől számított 30 napja van, amelyben a kötelezettnek nyilatkoznia kell arról, hogy vitatja a követelést, annak indokát azonban nem kell megjelölnie. A határidőt az időtartamokra, időpontokra, és határidőkre vonatkozó szabályok meghatározásáról szóló 1182/71/EGK Euratom Tanácsi rendelet rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni. Ha

²⁰ EU Fmh-R. 16. cikk (1) bekezdés, Fmhtv. 59. §. (10) bekezdés

a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, szombat vagy vasárnap, akkor a határidő a következő munkanap utolsó órája végén jár le. A munkaszüneti napok tekintetében az európai fizetési meghagyást kibocsátó bíróság tagállamában érvényes munkaszüneti napokat kell figyelembe venni.

Az ellentmondást papír alapon vagy bármely más, a származási tagállam által elfogadott és a származási bíróság rendelkezésére álló kommunikációs eszközön keresztül – beleértve az elektronikus formát is – kell benyújtani. Az ellentmondást a kötelezettnek vagy adott esetben a képviselőjének alá kell írnia. Amennyiben az ellentmondást elektronikus formában nyújtják be, azt az 1999/93/EK irányelv 2. cikkének 2. pontjával összhangban kell aláírni. Az aláírást – további követelmények támasztása nélkül – el kell ismerni a származási tagállamban. Nem kötelező azonban az ilyen elektronikus aláírás használata, ha és amennyiben a származási tagállam bíróságain rendelkezésre áll olyan egyéb elektronikus kommunikációs rendszer, amely egy meghatározott, előzetesen nyilvántartásba vett, hitelesített felhasználói csoport részére hozzáférhető, és lehetővé teszi ezen felhasználók azonosítását biztonságos módon. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az ilyen kommunikációs rendszerekről. Az európai fizetési meghagyással szemben határidőben előterjesztett ellentmondás a *származási bíróság (közjegyző) tagállamának nemzeti joga szerint alakítja perré az eljárást.*²¹

A peres eljárásra már teljes mértékben a *nemzeti jog szabályait* kell alkalmazni. Az Fmhtv. 59. §. (6) bekezdése és Pp. 323. §. (4) bekezdése szerint az ellentmondás folytán perré alakult európai fizetési meghagyásos eljárásban a jogosultat (felperest) a bíróság hívja fel arra, hogy 30 napon belül a peres eljárás illetékét rója le, az ügyre vonatkozó részletes tényállásait adja elő, és bizonyítékait terjessze elő. A felperes mulasztásának az a szankciója, hogy a bíróság a pert megszünteti.

Jogorvoslatok

Az EU Fmh-R. az európai fizetési meghagyás iránti kérelmet elutasító végzés elleni jogorvoslatot kizárja, de több sajátos jogorvoslati szabályt tartalmaz, amelyet az Fmhtv. 59. §. (7) bekezdése igyekszik szabályozni.

²¹ Fmhtv. 37. §. és 38. §.

Az EU Fmh-R. 20. cikke szerint bizonyos esetekben az ellentmondási határidő letelte után a kötelezett az európai fizetési meghagyás „felülvizsgálatát” kérheti feltéve, ha haladéktalanul járt el. A felülvizsgálat alapjául az alábbi 3 ok szolgálhat:²²

- A fizetési meghagyást nem személyesen a kötelezettnek kézbesítették (hanem például a helyettes átvevőnek vagy a meghagyás kézbesítési vélelem folytán került kézbesítésre) és a kézbesítés a kötelezett önhibáján kívül nem történt meg kellő időben ahhoz, hogy a védelméről gondoskodni tudjon. Az ilyen felülvizsgálatra a Pp. kézbesítési vélelem megdöntésére irányadó szabályokat kell alkalmazni. Kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet csak belföldön lehet előterjeszteni.²³
- A kötelezettet vis maior vagy önhibáján kívüli különleges körülmények akadályozták abban, hogy a követelés ellen ellentmondással éljen. Az ilyen felülvizsgálatra a Pp. mulasztás igazolására vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.²⁴
- A fizetési meghagyást a rendeletben megállapított követelményekre vagy egyéb „különleges” körülményekre egyértelműen tévesen bocsátották ki. Az ilyen felülvizsgálatra a Pp. perújítás megengedhetőségének vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.²⁵

Ha a közjegyző vagy a bíróság a kötelezett kérelmét elutasítja, az európai fizetési meghagyás hatályában marad, ellenkező esetben az európai fizetési meghagyás semmis.

Az EU Fmh-R. a semmisség fogalmát nem határozza meg.²⁶

A meghagyás a felülvizsgálati kérelemnek való jogerős helyt adás következtében ipso iure hatálytalanná válik.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 48. §. (8) bekezdése a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK rendelet 23. cikke szerinti felfüggesztésről rendelkezik.

²² EU Fmh-R. 20. cikk

²³ Pp. 99/A-99/B. §., Fmhtv. 16. §.(1) bekezdés, 17. §.(3) bekezdés, 18. §.(1) bekezdés

²⁴ Pp.106-110. §., Fmhtv. 17. §. (3) bekezdés, 18. §. (1) bekezdés

²⁵ Pp. 263. §. (1) bekezdés, Fmhtv.40. §.

²⁶ EU Fmh-R. 20. cikk (3) bekezdése

Ha az *adós* az európai okiratként hitelesített határozat ellen *jogorvoslatot nyújtott be* vagy az európai végrehajtható okiratra vonatkozó tanúsítvány *kijavítását* vagy *visszavonását* kérte, a végrehajtás szerinti tagállam illetékes bírósága vagy hatósága az adós kérelmére:

- a végrehajtási eljárást biztosítási intézkedésekre korlátozhatja vagy
- a végrehajtást az általa meghatározott biztosíték nyújtásától teheti függővé vagy
- kivételes körülmények esetében felfüggesztheti az eljárást.

A felfüggesztés ezen módját az adós kérheti arra hivatkozással, hogy jogorvoslati kérelmet nyújtott be az európai végrehajtható okirat alapjául szolgáló határozat ellen vagy az európai végrehajtható okiratról szóló tanúsítvány kijavítását vagy visszavonását kérte.

Az eljárás felfüggesztésére a *végrehajtást foganatosító bíróság jogosult*, és a döntéshozatal nemperes eljárásban történik, azonban ha a döntéshez szükséges a bíróság a feleket meghallgathatja. A bíróságnak a végrehajtást felfüggesztését elrendelő illetőleg elutasító végzését meg kell indokolni. A felfüggesztést elrendelő és elutasító végzés ellen is van helye fellebbezésnek, de a felfüggesztésről döntő végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás díja

Az európai fizetési meghagyásos eljárás díjával összefüggésben az egyetlen *közösségi jogi minimumszabály*, hogy az európai fizetési meghagyásos eljárás és az európai fizetési meghagyás ellen benyújtott ellentmondás alapján induló polgári peres eljárás együttes eljárási illetéke a tagállamban nem haladhatja meg az abban a tagállamban a polgári peres eljárás illetékét az azt megelőző európai fizetési meghagyásos eljárás nélkül. Ez a magyar eljárásban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-ának (2) bekezdése folytán teljesül.

Az Fmhtv. 59. §. (8) bekezdése szerint az európai fizetési meghagyásos eljárásban az *eljárási díjra és a másolati díjra* az Fmhtv. rendelkezéseit kell alkalmazni, vagyis ugyanazt a díjat kell fizetni, mint a magyar eljárásban, azaz a díjalap után az eljárási díj mértéke az alapeljárásban 3%, de legalább 5.000 forint és legfeljebb pedig 300.000 forint. Az alapeljárásban a díj mértéke nem lehet kevesebb annyszor 1.000 forintnál, mint ahány fél

van. Mivel a MOKK az európai fizetési meghagyásos eljárásban nem játszik szerepet, így a díjat közvetlenül a közjegyzőnek kell fizetni és az tejes egészében is a közjegyzőt illeti.

A díjfizetés módját a közjegyzői díjszabásról szóló 14/1991. (XI.26.) IM rendelet (továbbiakban Kjdíjr.) szabályozza. A félnek az eljárás díját ²⁷az eljárás kezdeményezésekor kell a közjegyző részére megfizetni fizetési számlára történő készpénzbefizetéssel, átutalással vagy bankkártyával kezdeményezett átutalással.

A jogerős európai fizetési meghagyás végrehajtása

Az Fmhtv. 36. §-ának megfelelően a határidőben ellentmondással meg nem támadott meghagyás jogerőre emelkedéséről a jogosultat értesíteni kell. Az eljárásban *hivatalból nyilvánítják végrehajthatóvá* az eljárást az EU Fmh-R. VII. mellékletében szereplő „**G**” *formanyomtatvány* kitöltésével.

A „**G**” *nyomtatvány előnye*, hogy mellőzhetővé teszi az egyik tagállamban kiállított és jogerőre emelkedett fizetési meghagyás másik tagállamban történő végrehajtásához szükséges végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás lefolytatását.

Mindezekre tekintettel a Magyarországon kiállított „**G**” formanyomtatvánnyal végrehajthatónak nyilvánított európai fizetési meghagyás alapján – Dániát kivéve – közvetlenül lehet kérni a végrehajtás elrendelését.

Az európai fizetési meghagyás végrehajtását a *bíróságok* rendelik el, *kivéve Magyarországon*, ahol ez az eljárás (polgári jogi) *közjegyzői* hatáskörbe tartozik. Az eljárás során nincs szükség arra, hogy a felek a bíróság előtt megjelenjenek. Miután a jogosult benyújtja az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét, az eljárás *automatikusan* zajlik; a jogosultnak további teendője nincs.

A végrehajthatóvá nyilvánított európai fizetési meghagyás alapján a végrehajtás elrendelése abban a tagállamban kérhető, ahol a kötelezettnek végrehajtás alá vonható vagyona van. A végrehajtás elrendelésére annak a tagállamnak a jogszabályi előírásai vonatkoznak, amelyben a végrehajtás elrendelést kérik.

Ha a végrehajtást más tagállamban kérik, akkor a Magyarországon kiállított formanyomtatvánnyal végrehajthatónak nyilvánított európai fizetési meghagyás alapján a

²⁷ Kjdíjr. 30/B. §. (2) bekezdés

többi tagállamban (Dánia kivételével) közvetlenül lehet kérni a végrehajtás elrendelését az ott erre hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságtól, bíróságtól.

Ha a Magyarországon kibocsátott európai vagy magyar fizetési meghagyás alapján, Magyarországon kéri a végrehajtást, úgy magyar végrehajtási lapot kell kiállítani.

**A magyar jogerős fizetési meghagyás más tagállamban történő végrehajtása esetén
három mód közül választhat a jogosult:**

1. A 44/2001/EK tanácsi rendelet 54. cikke (V. melléklet) szerinti tanúsítvány kiadását kéri a magyar közjegyzőtől, és ez alapján kérhet más tagállamban végrehajtást; vagy
2. a magyar meghagyást elismerteti a másik tagállamban annak nemzeti joga szerint és ezután kéri a végrehajtást; vagy
3. a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján kéri a magyar közjegyzőt, nyilvánítsa a meghagyást európai végrehajtható okiratnak és állítson ki tanúsítványt (ld. a 805/2004/EK rendelet I. mellékletét), amely alapján más tagállamban kérhető közvetlenül a végrehajtás.

Mivel Dániára nézve is alkalmazandó a 44/2001/EK tanácsi rendelet, ezért az európai fizetési meghagyás – akár csak a magyar – Dániában az 1. és 2. módon hajtható végre.

Az európai fizetési meghagyás végrehajtásának a díja

A 44/2001/EK rendelet, illetve a 805/2004/EK rendelet szerinti tanúsítvány, valamint a végrehajtási lap kiállításáért díjat kell fizetni, amely az eljáró közjegyzőt illeti. A díj mértéke az ügyérték 1 %-a, de legalább 5.000 forint, legfeljebb 150.000 forint; ha pedig az ügyérték nem állapítható meg, 5.000 Ft. Az ügyérték a végrehajtandó követelésnek az eljárás megindításakor fennálló, járulékok nélkül számított értéke. A díjat az európai fizetési meghagyásos eljárás eljárási díjához hasonlóan, a fent leírtak szerint kell megfizetni.

A végrehajtás elutasítása²⁸

A végrehajtást a kötelezett kérelme alapján a végrehajtás szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező bírósága elutasítja, amennyiben az európai fizetési meghagyás összeegyeztethetetlen valamely tagállamban vagy harmadik országban hozott bármely korábbi határozattal vagy meghagyással, feltéve hogy:

- a korábbi határozat ugyanazon jogalap tárgyában, ugyanazon felek között született;
- és a korábbi határozat megfelel a végrehajtás szerinti tagállamban való elismeréséhez szükséges feltételeknek;
- és az összeegyeztethetlenséget a származási tagállamban bírósági eljárás keretében nem lehetett volna kifogásként felhozni.

A végrehajtást kérelemre szintén el kell utasítani, ha és amennyiben a kötelezett megfizette a jogosultnak az európai fizetési meghagyásban megítélt összeget. A végrehajtás szerinti tagállamban az európai fizetési meghagyás érdemi felülvizsgálatának nincs helye.

Jogi képviselő²⁹

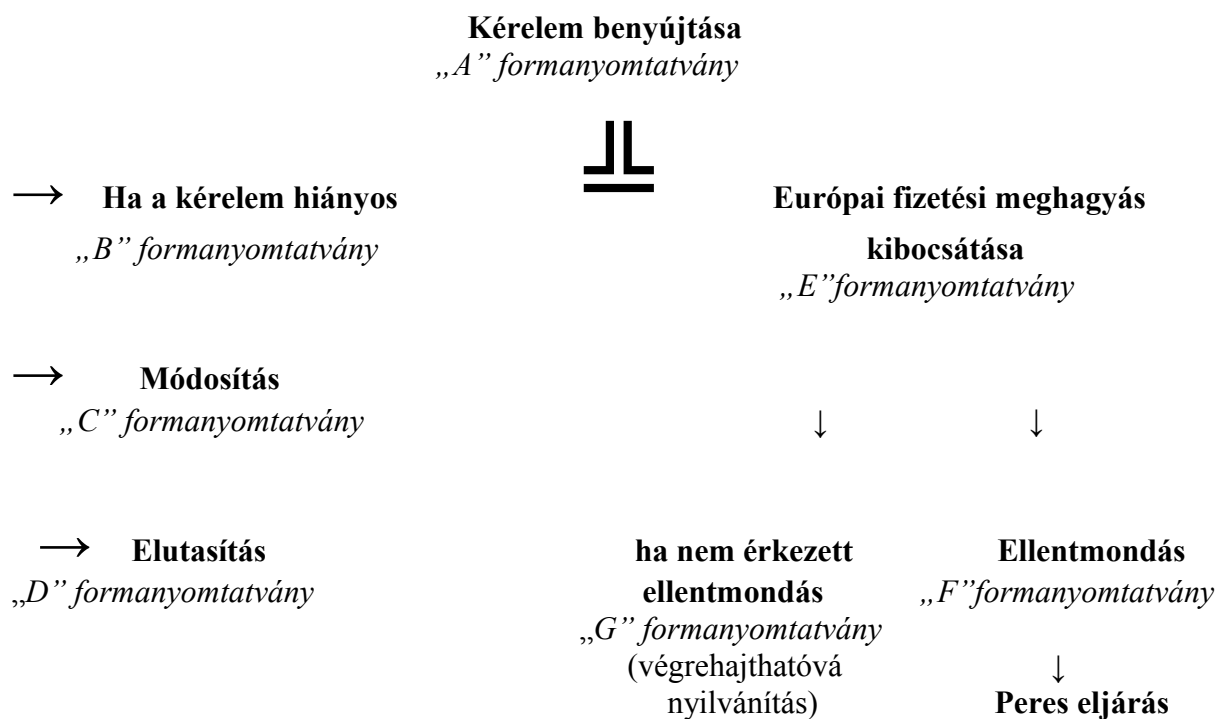
A jogosult illetve a kötelezett számára az európai fizetési meghagyás iránti kérelemben és az európai fizetési meghagyás elleni ellentmondás tekintetében az *ügyvédi* vagy más jogi szakértő általi *képviselő nem kötelező*.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az Európai fizetési meghagyás egyfokú eljárás a határokon átnyúló jogvitákban alternatív követelésérvényesítési lehetőség. Dániát kivéve minden tagállamban igénybe vehető, és az adós lakóhelye, tartózkodási helye szerinti bíróság jár el. Az eljárás nincs értékhatárhoz kötve, nincs kötelező jogi képviselő és nincs bizonyítási kötelezettség sem. Az eljárás formanyomtatvány használatával történik, amelyeket az eljáró bíróság nyelvén kell kitölteni és az eljárás díját nemzeti jogszabályok határozzák meg. Bármely tagállamban közvetlenül végrehajtható.

²⁸ EU Fmh-R. 22. cikk

²⁹ EU Fmh-R. 24. cikk

Az Európai fizetési meghagyás folyamata ábrával:

Felhasznált irodalom:

- Az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK rendelet
- kis értékű követelések európai eljárásáról szóló 861/2007/EK rendelet

- az elektronikus aláírásra vonatkozó közösségi keretfeltételekről szóló, 1999. december 13-i 1999/93/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

- a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1393/2007/EK rendeletet

- A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény
- a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
- A közjegyzői díjszabásról szóló 14/1991. (XI.26) IM rendelet
- A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (a továbbiakban: Nmtvr.)
- Nagykommentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló törvényhez
- Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez

Internetes források:

- www.ec.europa.eu
- www.eur.lex.europa.eu
- www.mokk.hu